

Priče koje promiču inkluziju i jednakost

https://cdn.pixabay.com/photo/2013/03/02/02/40/portrayal-89193_1280.jpg

Fotografija: PublicDomainPictures, Pixabay.com

Priče i bajke su uobičajeni dio odrastanja velikog broja djece, od njihove najranije dobi. Od bajki do hrabrih junaka, od superheroja do superzlikovaca, priče su moćni odgojno-obrazovni alati ne samo u kognitivnom, već i u emocionalnom, psihološkom i pedagoškom smislu. Ali kako to da priče igraju tako važnu ulogu u djetinjstvu?

Neka istraživanja (Kristin J. Alexander, Sapient, Inc., i Peggy J. Millerwe, 2001) pokazuju da priče potiču snažnu i trajnu emocionalnu uključenost djece, a koju autori nazivaju "privrženost priči". Priče predstavljaju strategije koje djeca usvajaju kako bi se nosila s uobičajenim stresnim iskustvima u djetinjstvu (npr. rođenje brata ili sestre, polazak u školu, preseljenje u novo susjedstvo).

Djeca se također ponekad oduševljavaju i bajkama u kojima vide svoje trenutne emocionalne brige ili ih koriste za pronalaženje rješenja za svoje probleme (Alexander, K. J., Miller, P. J. i Hengst, J. A., 2001). Zato se čini da je pričanje priča djeci važno na više različitih razina.

Zapravo, slike koje opisuje onaj tko priča priču, predstavljaju modele za tumačenje i konstrukciju osobnih iskustava djece. Ove slike, koje predstavljaju različite situacije i/ili različite likove, pomažu djeci da se poistovjete s pričom.

Uživjeti se u priču znači da se dijete može identificirati s različitim ulogama u priči, osjećajući se jednog dana vrlo jakim superjunakom, drugoga dana nespretnim goblinom, trećeg vješticom s magičnim moćima, i tako dalje. Stoga dječja književnost pomaže u prilagodbi djece društvu u kojem žive i olakšava razvoj odgovarajućih socio-emocionalnih vještina.

https://cdn.pixabay.com/photo/2019/02/01/22/52/reading-3969956_1280.jpg

Fotografija: saralcassidy, Pixabay.com

Povijesno gledano, dječja književnost bila je često na meti kritika upravo zbog grešaka u prikazivanju osoba s invaliditetom. Istraživači su pronašli da su autori često prikazivali likove djece s teškoćama u razvoju kao osobe ograničenih sposobnosti koji uglavnom nisu bili glavni likovi priče.

U knjigama objavljenim kasnih 1990-ih i ranih 2000-ih, ovi likovi su bili prikazivani u nešto pozitivnijem svjetlu. U tadašnjim pričama, uključivali su se u tipične dnevne aktivnosti, imali su pozitivne i značajne interakcije s vršnjacima, a njihov invaliditet, odnosno teškoća, nije više bila u središtu priče te su često imali ulogu pomagača (Price, C. L., Ostrosky, M. M., & Mouzourou, C., 2016).

Leicester (2007), kao i neki drugi autori, zaključili su da nedostatak literature u kojoj su neki likovi osobe s invaliditetom šalje poruku da su osobe s invaliditetom manje zanimljivi i manje cijenjeni članovi društva. Zbog toga je kreiranje inkluzivnih materijala za čitanje djeci s teškoćama u razvoju važno, kako bi se povećala društvena raznolikost u njihovim školama i razredima, promovirali pozitivni stavovi prema vršnjacima te poticao razvoj pozitivne slike o sebi.

Izlaganje djece pozitivnim uzorima (modelima) može utjecati na njihovo samopoštovanje i socijalni identitet, a također može poboljšati i njihove interakcije s drugima, kao i povećati njihovu emocionalnu povezanost s knjigom odnosno pričom. Djeca kroz priče upoznaju svijet različitih likova te inspirirani njima mogu stvarati i usmjeravati vlastite emocije i misli.

Cilj projekta [Role Models](#) jeste stvaranje i prikupljanje pozitivnih priča koje realno prikazuju modele osoba s invaliditetom. Projektom se promiče povjerenje, inkluzija i raznolikost u školi i razredu, te se i djeci i učiteljima pružaju inkluzivni materijali za učenje, i sadržajno i formalno. Kroz kreiranje priča koje realno predstavljaju svijet osoba s invaliditetom, kao i moguće modele uspjeha i osobnog rasta, projekt ima za cilj potaknuti uključivanje i uklanjanje prepreka, promičući pri tome pismenost i digitalne kompetencije.

Kako ne biste propustili novosti u projektu, [pretplatite se na naš bilten](#) i pratite nas na [LinkedIn](#)!

Reference

Alexander, K. J., Miller, P. J., & Hengst, J. A. (2001). Young children's emotional attachments to stories. *Social Development*, 10(3), 374-398. <https://doi.org/10.1111/1467-9507.00171>

Miller, P.J., Potts, R., Fung, H., Hoogstra, L., & Mintz, J. (1990). *Narrative practices and the social construction of self in childhood.*, 17(2), 292–311.
<https://doi.org/10.1525/ae.1990.17.2.02a00060>

Price, C. L., Ostrosky, M. M., & Mouzourou, C. (2016). Exploring representations of characters with disabilities in library books. *Early Childhood Education Journal*, 44, 563-572.
<https://doi.org/10.1007/s10643-015-0740-3>

Golos, D. B., Moses, A. M., & Wolbers, K. A. (2012). Culture or disability? Examining deaf characters in children's book illustrations. *Early Childhood Education Journal*, 40, 239-249.
<https://doi.org/10.1007/s10643-012-0506-0>

Turan, F., & Ulutas, I. (2016). Using Storybooks as a Character Education Tools. *Journal of education and practice*, 7(15), 169-176. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1103139.pdf>

Beckett, A., Ellison, N., Barrett, S., & Shah, S. (2010). 'Away with the fairies?' Disability within primary-age children's literature. *Disability & Society*, 25(3), 373-386.
<https://doi.org/10.1080/09687591003701355>